

Силабус курсу

Польова практика з ландшафтознавства, краєзнавства

Освітній ступінь – перший бакалаврський
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта Географія
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія)»
Кількість кредитів – 4
Рік підготовки, семестр – 3 рік, 6 семестр
Компонент освітньої програми: обов'язковий
Дні занять: згідно з розкладом занять
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи
Мова викладання: українська

Керівники курсу

к. геог.н., доц. Питуляк Мирослава Романівна
к. геог.н., доц. Питуляк Микола Васильович

Контактна інформація myroslava.pytuliak@gmail.com, 0352-43-61-54
mykola.pytuliak@gmail.com, 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Метою практики є: закріплення й поглиблення знань у студентів про ландшафтні комплекси та про взаємозв'язки між компонентами ландшафтної сфери, застосування методів польових комплексних досліджень.

Набуття навичок польових ландшафтних досліджень є необхідною передумовою формування у майбутнього вчителя географії методичних основ проведення польових екскурсій та практичних занять на місцевості при вивченні фізичної географії в школі, а також для проведення науково-дослідної роботи з учнями.

Головні завдання практики: закріплення і поглиблення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного вивчення курсу «Ландшафтознавство», та оволодіння навичками самостійного проведення польових ландшафтних досліджень, вміння узагальнювати й аналізувати зібраний фактичний матеріал та оформлювати зібрані матеріали у вигляді звіту; набуття навичок самостійної організаторської і практичної діяльності майбутніми фахівцями в галузі географії.

Навчальний контент

Темати	Результати навчання
Змістовий модуль 1. Польова практика з ландшафтознавства	
Підготовчий етап практики	
Тема 1. Знайомство з методами польових ландшафтних досліджень. Тема 2. Фізико-географічна характеристика району проходження практики. Фізико-географічне районування і ландшафтні комплекси району дослідження.	<i>Знати</i> основні вимоги щодо організації та проведення польових досліджень, підготовки звітності про проходження практики, техніку безпеки при роботі в польових умовах; фізико-географічні особливості та особливості ландшафтів району дослідження. <i>Вміти</i> надавати першу невідкладну допомогу при нещасних випадках в польових умовах. <i>Вміти</i> використовувати основні методи польових ландшафтознавчих досліджень, аналізувати ландшафтні карти та карти окремих компонентів природи
Польовий етап практики	
Тема 3. Маршрут № 1. Регіональний ландшафтний парк	<i>Вміти</i> закладати точки комплексного опису (фації) та їх описувати згідно методики дослідження.

<p>«Загребелля», околиці мікрорайону Кутківці. Дослідження фацій та урочищ. Тема 4. Маршрут № 2. Тернопіль – Канів – Городище – Чигирин – Вінниця. Вивчення природних і антропогенних ландшафтних комплексів Центральної України (за вибором). Тема 5. Маршрут № 3. Тернопіль – Кременець – Дубно – Луцьк – Березне – Базальтове (Рівненська і Волинська області) Вивчення природних і антропогенних ландшафтних комплексів Волинського Полісся. (за вибором) Тема 6. Маршрут № 4. Тернопіль – с. Гутисько Бережанський район Тернопільська область. Вивчення природних і антропогенних ландшафтних комплексів Бережанського горбогір'я (за вибором)</p>	<p><i>Вміти</i> описувати основні компоненти в точках спостереження (рельєф, умови зволоження, ґрунти і ґрунтоутворюючі породи, рослинний покрив, сучасні природні процеси та господарське використання ландшафтного комплексу (ЛК)). <i>Вміти</i> давати назву фацій, складати польову ландшафтну карту. <i>Знати</i> основні класи антропогенних ландшафтів та вміти їх характеризувати. <i>Вміти</i> виготовляти графічний матеріалів (зарисовок та фотографій ґрунтових розрізів, ландшафтних комплексів); <i>Вміти</i> виділяти межі ландшафтних комплексів і визначати їх морфологічну структуру; <i>Знати</i> взаємозв'язки і взаємну підпорядкованість ландшафтних комплексів різних таксономічних рівнів;</p>
Камеральний етап практики	
<p>Тема 7. Підготовка й оформлення звіту, польових щоденників тощо. Тема 8. Захист звіту про польову практику з ландшафтознавства</p>	<p><i>Вміти</i> систематизувати і узагальнювати отриманий при польових ландшафтних дослідженнях фактичний матеріал (у вигляді звіту); <i>Вміти</i> презентувати результати польових ландшафтних досліджень.</p>
Змістовий модуль 2. Польова практика з краєзнавства	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
ЗК 10	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ФК 2	Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних і суспільних територіальних комплексів
ФК 5	Здатність виконувати польові дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, педагогічні дослідження, інтерпретувати отримані результати досліджень, застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН 2	Знає елементи теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методи їх реалізації.
ПРН 9	Вибирає і застосовує основні методики та інструменти, які є типовими для різних галузей географії, виконує стандартні виміри і спостереження основних параметрів географічного середовища, необхідні для формування предметних компетентностей з географії в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.
ПРН 14	Вміє самостійно вести польові природознавчі, фізико-географічні й суспільно-географічні дослідження, необхідні для організації практичних занять з географії в школі та позашкільної краєзнавчої і природоохоронної роботи.
ПРН 18	Вміє оцінити здоров'я особистості, визначити допустимий рівень фізичного навантаження, розробити комплекс вправ з метою забезпечення ефективного виконання польової практичної та краєзнавчо-туристичної діяльності.

Літературні джерела

1. Геренчук К.І., Раковська Є.М., Топчієв О.Г. Польові географічні дослідження. Київ: Вища школа, 1975. 246 с.
2. Денисик Г. І. Антропогенне ландшафтознавство: навчальний посібник. Частина І. Глобальне антропогенне ландшафтознавство. Вінниця: ПП «ТД Видавництво Едельвейс і К», 2012.
3. Карта. Україна. Ландшафти. Масштаб 1:1 000 000. 1997.
4. Маринич О. М., Пашенко В. М., Шищенко П. Г. Природа Украинской ССР. Ландшафты и физико-географическое районирование. Київ: Наук. думка, 1985. 225 с.
5. Міллер Г. П., Петлін В. М., Мельник А. В. Ландшафтознавство: теорія і практика. Львів вид-во ЛНУ, 2002. 172 с.
6. Міхелі С.В. Основи ландшафтознавства: курс лекцій для студентів географічних спеціальностей педагогічних вищих навчальних закладів. Київ-Кам'янець-Подільський: «Абетка-Нова», 2002. 184 с.
7. Навчально-польова практика з географічних дисциплін / за ред. Я. О. Мольчака, О. І. Бондара, В. Г. Чирки. Луцьк, 1999. 266 с.
8. Полупан Н. И., Ковалишин Д. И., Вернардер Н. Б. и др. Полевой определитель почв. Киев: Урожай, 1981. 320 с.
9. Питуляк М. Р., Питуляк М. В. Ландшафтознавство. Навчально-методичний посібник. Тернопіль, ТНПУ. 2017. 120 с.
10. Природа Волинської області / за ред. К. І. Геренчука. Львів: Вища школа, 1989. 243 с.
11. Природа Тернопільської області / за ред. К. І. Геренчука. Львів: Вища школа, 1979. 167 с.
12. Природні умови та ресурси Тернопільщини / за ред. М. Я. Сивого, Л. П. Царика. Тернопіль: Тернограф, 2011. 512 с.
13. Маринич О. М., Пархоменко Г. О., Петренко О. М. Шищенко П. Г. Удосконалена схема фізико-географічного районування України. *Український географічний журнал*. 2003. №1. С. 16-20.
14. Фалюш В. В., Олексеюк С. Т. Методика польового визначення ґрунтів: методичні вказівки для студентів педагогічних інститутів з географічних спеціальностей. Луцьк, 1989. 72 с.

Політика оцінювання

• **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

• **Політика щодо академічної доброчесності:** Використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань заборонені (у т.ч. мобільних девайсів).

• **Політика щодо відвідування:** Присутність на польовій практиці є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) проходження практики може відбуватись в он-лайн формі за місцем постійного проживання студента за умови погодження з керівниками курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-8): завдання	50
Модуль 2 (теми 1-8): завдання	50
Сума	100

Вид підсумкового контролю - залік

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій).
- 2) Тематика та зміст практичних робіт.
- 3) Завдання для підсумкового контролю (залікові питання).
- 4) Електронне навчання в системі MODLE.
- 5) Забезпечення дисципліни навчальними інформаційними джерелами, приладами та обладнанням.